

ÀMBIT DE MEDI NATURAL I SOCIAL

1. DIMENSIONS, COMPETÈNCIES I CONTINGUTS CLAU

2. PONDERACIONS

3. CONTINGUTS ESPECÍFICS TRIMESTRALS DE 1r A 6è

4. CRITERIS D'AVALUACIÓ

1. DIMENSIONS, COMPETÈNCIES I CONTINGUTS CLAU

DIMENSIÓ MÓN ACTUAL
Competència 1. Plantejar-se preguntes sobre el medi, utilitzar estratègies de cerca de dades i analitzar resultats per trobar respostes.
<ul style="list-style-type: none">
● Fases d'una investigació.
● Problemes socials rellevants.
Competència 2. Interpretar el present a partir de l'anàlisi dels canvis i continuïtats al llarg del temps, per comprendre la societat en què vivim.
<ul style="list-style-type: none">
● Biodiversitat i sostenibilitat.
● Canvi i continuïtat.
● Globalització, diferenciació i alteritat.
● Organització social.
● Problemes socials rellevants.
● Sistema físic.
● Sistema geològic.
Competència 3. Interpretar l'espai a partir dels elements del territori i de les seves representacions per situar-se i desplaçar-s'hi.
<ul style="list-style-type: none">
● Comunicació i globalització.
● Educació per a la seguretat.
● Espai geogràfic.
● Organització política.
● Organització social.
● Sistema geològic.
Competència 4. Analitzar paisatges i ecosistemes tenint en compte els factors socials i naturals que els configuren, per valorar les actuacions que els afecten.
<ul style="list-style-type: none">
● Biodiversitat i sostenibilitat.
● Economia i sostenibilitat.
● Ecosistema i paisatge.
● Sistema geològic.

Competència 5. Valorar problemes socials rellevants interpretant-ne les causes i les conseqüències per plantejar propostes de futur.

- Biodiversitat i sostenibilitat.
- Comunicació i globalització.
- Consum responsable.
- Ecosistema i paisatge.
- Globalització, diferenciació i alteritat.
- Organització social.
- Principis i valors democràtics.
- Problemes socials rellevants.
- Sistema geològic.

DIMENSIÓ SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

Competència 6. Adoptar hàbits sobre alimentació, activitat física i descans amb coneixements científics, per aconseguir el benestar físic.

- Educació emocional.
- Educació per a la salut.
- Organització social.
- Sistema material.

Competència 7. Prendre consciència del propi cos, de les emocions i sentiments propis i aliens, per aconseguir l'equilibri emocional i afavorir la convivència.

- Educació emocional i 8 Educació per a la salut.
- Globalització, diferenciació i alteritat.
- Principis i valors democràtics.

Competència 8. Prendre decisions sobre higiene i salut amb coneixements científics per a la prevenció i guariment de malalties.

- Economia i sostenibilitat.
- Educació per a la salut.
- Organització social.
- Sistema material.

DIMENSIÓ TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

Competència 9. Utilitzar materials de manera eficient amb coneixements científics i criteris tecnològics, per resoldre situacions quotidianes.

- Biodiversitat i sostenibilitat i 2 Canvi i continuïtat.
- Educació per a la seguretat.
- Fases d'una investigació.
- Sistema físic.
- Sistema material.

Competència 10. Dissenyar màquines simples i utilitzar aparells de la vida quotidiana de forma segura i eficient.

- Biodiversitat i sostenibilitat i 2 Canvi i continuïtat.
- Educació per a la seguretat.
- Sistema físic.

DIMENSIÓ CIUTADANIA
Competència 11. Adoptar hàbits sobre l'adquisició i ús de béns i serveis, amb coneixements científics i socials per esdevenir un consumidor responsable.
<ul style="list-style-type: none"> ● Biodiversitat i sostenibilitat. ● Consum responsable. ● Economia i sostenibilitat. ● Ecosistema i paisatge. ● Organització social. ● Sistema físic. ● Sistema material.
Competència 12. Participar en la vida col·lectiva a partir de valors democràtics, per millorar la convivència i per afavorir un entorn més just i solidari.
<ul style="list-style-type: none"> ● Globalització, diferenciació i alteritat. ● Principis i valors democràtics.
Competència 13. Valorar el sistema democràtic partint del coneixement dels sistemes polítics per esdevenir futurs ciutadans crítics.
<ul style="list-style-type: none"> ● Organització social. ● Principis i valors democràtics. ● Problemes socials rellevants.

2. PONDERACIONS

PONDERACIÓ ÀREA MEDI SOCIAL I NATURAL			
DIMENSIÓ	C. INICIAL	C. MITJÀ	C. SUPERIOR
MÓN ACTUAL	30%	40%	30%
SALUT I EQUILIBRI PERSONAL	35%	30%	30%
TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA	25%	20%	30%
CIUTADANIA	10%	10%	5%

3. CONTINGUTS ESPECÍFICS TRIMESTRALS DE 1r A 6è

NIVELL: 1r	TRIMESTRE: 1r	ÀREA: MEDI SOCIAL
-------------------	----------------------	--------------------------

DIMENSIÓ MÓN ACTUAL
Els espais físics de l'escola.
DIMENSIÓ SALUT I EQUILIBRI PERSONAL
DIMENSIÓ TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA
DIMENSIÓ CIUTADANIA
<p>Les activitats escolars i la classe. El respecte al material escolar.</p> <p>El treball del mestre i la mestra. Els mestres i les mestres de l'escola.</p> <p>Les matèries que es treballen a l'escola.</p> <p>El personal que treballa a l'escola: el cuiner, el conserge, el monitor de menjador i el responsable de neteja. Els diferents tipus de famílies.</p>

NIVELL: 1r	TRIMESTRE: 2n	ÀREA: MEDI SOCIAL
-------------------	----------------------	--------------------------

DIMENSIÓ MÓN ACTUAL
<p>Els elements naturals del paisatge.</p> <p>Els elements humanitzats del paisatge.</p> <p>La transformació del paisatge a causa de l'acció de l'ésser humà.</p> <p>La transformació del paisatge a causa dels fenòmens naturals.</p> <p>Els problemes ambientals de l'entorn més immediat.</p> <p>Els paisatges contaminats.</p> <p>Les accions de protecció del medi ambient. Anàlisi de les actituds mediambientals a adoptar a la platja i a la muntanya.</p> <p>El reciclatge.</p>
DIMENSIÓ SALUT I EQUILIBRI PERSONAL
DIMENSIÓ TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA
El reciclatge.
DIMENSIÓ CIUTADANIA
<p>Les accions de protecció del medi ambient. Anàlisi de les actituds mediambientals a adoptar a la platja i a la muntanya.</p> <p>El reciclatge</p> <p>Els diferents tipus de carrers. Les plaques de carrer.</p> <p>El carrer com un espai compartit. Actituds correctes i incorrectes en espais públics.</p> <p>Elements propis del mobiliari urbà i la utilitat que tenen. El semàfor. Els espais per a vianants i vehicles al carrer. Els guais i la dificultat de les persones amb mobilitat reduïda en espais urbans. Els senyals de circulació: tipus i significat.</p> <p>Mitjans de transport terrestre, aeri i marítim.</p>

NIVELL: 1r

TRIMESTRE: 3r

ÀREA: MEDI SOCIAL

DIMENSÍO MÓN ACTUAL

Identificació d'espais naturals protegits.

Les estacions de l'any: característiques generals. Descripció de les transformacions en el paisatge a causa del pas de les estacions. La periodització de les estacions de l'any: data d'inici i de la fi.

El calendari. Localització de dates significatives en el calendari. Els mesos de l'any i els dies de la setmana.

Els canvis en les persones i en els objectes amb el pas del temps.

El passat. Les activitats i afirmacions referents al passat. Els oficis del passat.

El present. Les activitats i afirmacions referents al present. Els oficis del present.

El futur. Les activitats i afirmacions referents al futur. Els Identificació d'espais naturals protegits. oficis del futur.

DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

La pròpia història personal.

DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

Identificació en el mapa mundial dels pols, nord i sud.

Observació de gràfics de la temperatura del mes.

DIMENSÍO CIUTADANIA

Identificació d'espais naturals protegits.

Pautes de conducta que afavoreixin la cura i la protecció del medi ambient.

Anàlisi de les repercussions negatives de l'activitat humana sobre el medi ambient.

NIVELL: 1r

TRIMESTRE: 1r

ÀREA: MEDI NATURAL

DIMENSÍO MÓN ACTUAL

LA TARDOR

Fruits de tardor, classifiquem i diferències carnosos o secs

Parts del bolet

Observem espores

Paisatge, canvis

Els ecosistemes.

Les accions dels humans per la seva protecció.

DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

El cap, el tronc i les extremitats d'un cos humà. Identificar les diferents parts del cos i de la cara i reconèixer-ne el nom.

La simetria del cos humà.

Activitats que es poden fer amb diverses parts del cos. La importància de les mans i els dits en les activitats diàries.

Les articulacions del nostre cos, el genoll i el colze, i la capacitat de moviment que ens permeten.

Els estats d'ànim i les expressions facials.

Relació entre l'edat i el creixement. L'evolució i el canvi de trets que imposa el creixement.

La salut i el descans. Els hàbits i les activitats saludables: créixer i estar sans.

Els aliments.

L'alimentació diària: el berenar, el dinar, el berenar i el sopar. Els aliments adequats en cada àpat del dia.

La prevenció de malalties i accidents.

Postures i conductes per tenir cura de l'esquena. L'adaptació al medi.
DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA
Observem espores Ús de la lupa
DIMENSÍO CIUTADANIA
Les accions dels humans per la seva protecció. L'adaptació al medi. Els ecosistemes.

NIVELL: 1r	TRIMESTRE: 2n	ÀREA: MEDI NATURAL
-------------------	----------------------	---------------------------

DIMENSÍO MÓN ACTUAL
La cura de la natura i la contaminació dels oceans. El desglaç Mesures per preservar el planeta. Animals en perill d'extinció
DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL
El cos humà i el seu funcionament. L'activitat física i la salut. Les emocions i els sentiments.
DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA
Ús de la Lupa. La cura de la natura i la contaminació dels oceans.
DIMENSÍO CIUTADANIA
La cura de la natura i la contaminació dels oceans. El desglaç Mesures per preservar el planeta

NIVELL: 1r	TRIMESTRE: 3r	ÀREA: MEDI NATURAL
-------------------	----------------------	---------------------------

DIMENSÍO MÓN ACTUAL
Els peixos: morfologia externa. Distinció entre peixos d'aigua dolça i aigua salada. El mar mediterrani. El respecte envers els animals i el medi on viuen. Els beneficis i els productes que obtenim dels diversos animals
DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL
DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA
Els materials naturals i artificials. Els objectes i els materials.
DIMENSÍO CIUTADANIA
Els beneficis i els productes que obtenim dels diversos animals

NIVELL: 2n **TRIMESTRE: 1r** **ÀREA: MEDI SOCIAL**

DIMENSÍO MÓN ACTUAL

Els pobles de muntanya, costa i plana.
 Les característiques de les ciutats.
 Les característiques dels pobles.
 Les característiques dels barris.
 Els plànols.

DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

DIMENSÍO CIUTADANIA

Les característiques d'un Ajuntament. La funció d'un alcalde.
 Els treballadors, impostos i serveis municipals.
 El patrimoni artístic i cultural d'una localitat.
 Els edificis i espais públics.
 La tolerància i la integració dels immigrants.
 La diversitat cultural.

NIVELL: 2n **TRIMESTRE: 2n** **ÀREA: MEDI SOCIAL**

DIMENSÍO MÓN ACTUAL

La cura de la natura i la contaminació de l'aigua.
 L'escassetat d'aigua en el món.
 La contaminació de l'aire.
 La funció de les plantes en la neteja de l'aire.
 Mesures per preservar el bosc.

DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

DIMENSÍO CIUTADANIA

Mesures per reduir els problemes mediambientals.
 El consum responsable dels productes.
 La reutilització dels productes
 La classificació i reciclatge dels residus.

NIVELL: 2n **TRIMESTRE: 3r** **ÀREA: MEDI SOCIAL**

DIMENSÍO MÓN ACTUAL

Els conceptes de present, passat i futur.
 El concepte del pas del temps.
 La història personal.
 El concepte d'Història.
 Les etapes de la història.
 La Prehistòria.

L'Edat Antiga. L'Edat Mitjana. L'Edat Moderna. L'Edat Contemporània.
DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL
DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA
DIMENSÍO CIUTADANIA
El calendari. Les dates festives i els períodes escolars i de vacances.

NIVELL: 2n	TRIMESTRE: 1r	ÀREA: MEDI NATURAL
-------------------	----------------------	---------------------------

DIMENSÍO MÓN ACTUAL		
DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL		
El cos humà i el seu funcionament. Els canvis a les diferents etapes de la vida. L'aparell locomotor: els ossos. L'activitat física i la salut. La importància de les articulacions. Els músculs i la seva relació amb els moviments. Les emocions i els sentiments. Els sentits. Els aliments i els nutrients.		
DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA		
DIMENSÍO CIUTADANIA		
NIVELL: 2n	TRIMESTRE: 2n	ÀREA: MEDI NATURAL

DIMENSÍO MÓN ACTUAL		
Les característiques de les plantes. Coneixement del cicle vital de les plantes. Les plantes silvestres i les plantes conreades. Les parts de la planta: arrel, tija i fulles. Les funcions de l'arrel, la tija i les fulles. Les flors. Els fruits i les llavors. Elements necessaris per a la vida de les plantes. Les característiques del sotabosc.		
DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL		
DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA		
L'adaptació de les plantes a l'entorn. La importància de les plantes per a la vida. La importància dels boscos i zones verdes.		

DIMENSIÓ CIUTADANIA		
NIVELL: 2n	TRIMESTRE: 3r	ÀREA: MEDI NATURAL

DIMENSIÓ MÓN ACTUAL		
La regla de les tres erres. La protecció del medi ambient. L'estalvi d'energia.		
DIMENSIÓ SALUT I EQUILIBRI PERSONAL		
DIMENSIÓ TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA		
Els materials. Propietats físiques dels materials. Ús dels materials: plàstic, vidres... La força i el moviment. L'electricitat. Definició de les màquines. Tipus de màquines i eines a la vida quotidiana i la seva utilitat. El funcionament de les màquines. Les primeres màquines: roda, palanca i politja.		
DIMENSIÓ CIUTADANIA		

NIVELL: 3r	TRIMESTRE: 1r	ÀREA: MEDI SOCIAL
-------------------	----------------------	--------------------------

DIMENSIÓ MÓN ACTUAL
Definició de poble i de ciutat. Les parts de la ciutat: centre, eixample i perifèria. Els equipaments urbans i els serveis municipals. El transport públic a les ciutats. Les funcions de l'Ajuntament. Les eleccions municipals.
DIMENSIÓ SALUT I EQUILIBRI PERSONAL
DIMENSIÓ TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA
Característiques dels pobles. La vida i la feina als pobles. Característiques de les ciutats. La vida i la feina a les ciutats.
DIMENSIÓ CIUTADANIA
L'Assemblea. Les normes de l'assemblea. Festes i tradicions de Catalunya.

NIVELL: 3r	TRIMESTRE: 2n	ÀREA: MEDI SOCIAL
-------------------	----------------------	--------------------------

DIMENSIÓ MÓN ACTUAL
Classificació dels treballs per sectors. L'agricultura. Classificació dels cultius segons siguin de regadiu o de secà. La ramaderia i els diferents tipus de bestiar. La pesca i els tipus de pesca. Comparació de la pesca d'altura i la pesca costanera. Les principals característiques del treball industrial. Classificació de les indústries en diferents grups.
DIMENSIÓ SALUT I EQUILIBRI PERSONAL
DIMENSIÓ TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA
L'agricultura i la feina dels pagesos. La cria del bestiar i la feina dels ramaders. La pesca marítima i la feina dels pescadors. Les eines i les tècniques artesanies de fabricació.
DIMENSIÓ CIUTADANIA
L'artesania: singularitats del treball artesà i oficis artesans.

NIVELL: 3r	TRIMESTRE: 3r	ÀREA: MEDI SOCIAL
-------------------	----------------------	--------------------------

DIMENSIÓ MÓN ACTUAL
Els agents que participen en el procés comercial. Els diners i altres formes de pagament.

Els establiments comercials: botigues, mercats, supermercats, etc.
Els mitjans de transport terrestre, aeri i marítim.

DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

Les feines del sector serveis: serveis públics i privats.
El comerç: comprar i vendre.

DIMENSÍO CIUTADANIA

Les fonts d'informació que ens parlen del passat.
Les transformacions del conjunt de la societat amb el pas del temps.
La línia del temps. Les mesures del temps i el calendari.

NIVELL: 3r

TRIMESTRE: 1r

ÀREA: MEDI NATURAL

DIMENSÍO MÓN ACTUAL

DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

Les característiques de l'ésser humà en relació amb altres éssers vius.
Els canvis al cos humà al llarg de la vida.
L'aparell locomotor. Les parts de l'esquelet i les seves funcions. Identificació dels principals ossos del cos humà.
Relació entre els ossos i les parts del cos.
Els músculs. Diferenciació dels dos tipus de moviments dels músculs. Reconeixement dels principals músculs del cos humà.
Classificació de les articulacions de l'aparell locomotor.
Classificació dels grups d'aliments segons l'origen i els nutrients.

DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

Definició del concepte de dieta equilibrada.
Interpretació de la piràmide dels aliments.
Distinció entre salut i malaltia. Enumeració dels principals agents infecciosos. Reconeixement dels principals hàbits per prevenir les malalties.
Valoració de la importància de practicar les normes de cura de l'aparell locomotor per aconseguir una vida saludable.

DIMENSÍO CIUTADANIA

NIVELL: 3r

TRIMESTRE: 2n

ÀREA: MEDI NATURAL

DIMENSÍO MÓN ACTUAL

DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

Enumeració dels cinc sentits. Relació entre cada un dels sentits i l'estímul que detecta.
Reconeixement de les diferents funcions sensibles de la pell.
Identificació de les principals parts de l'ull.
Descripció del procés de la visió indicant la funció dels elements que hi intervenen.

Identificació de les principals parts de l'orella. Descripció del procés de l'audició considerant les funcions realitzades per cada estructura de l'oïda. Reconeixement de les normes de cura de les orelles. Identificació dels òrgans corporals responsables del gust i de l'olfacte. Interpretació de dibuixos que representen les parts dels òrgans dels sentits. Descripció del funcionament de l'òrgan del gust. Reconeixement dels quatre sabors bàsics. Les funcions dels animals. Classificació segons la seva alimentació. Diferenciació de la forma de desplaçament dels animals. Els animals ovípars i vivípars. Classificació dels animals vertebrats. La pell dels animals vertebrats. Reconeixement dels trets distintius dels animals invertebrats. Classificació dels artròpodes. Les funcions vitals dels animals.		
DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA		
Aplicació de les normes de cura de la pell. Cura dels òrgans del gust i de l'olfacte. Valoració de la importància de practicar les normes de cura dels òrgans dels sentits per portar una vida saludable. Respecte per les persones que presenten discapacitats relacionades amb els òrgans dels sentits. Valoració de la biodiversitat del planeta com una riquesa que ha de ser protegida.		
DIMENSÍO CIUTADANIA		
NIVELL: 3r		
TRIMESTRE: 3r		
ÀREA: MEDI NATURAL		
DIMENSÍO MÓN ACTUAL		
DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL		
El paisatge: elements naturals i elements humans. La transformació humana del paisatge. Tipus de paisatge: el paisatge de muntanya. Tipus de paisatge: el paisatge de plana. Tipus de paisatge: el paisatge de costa. Els pobles de muntanya, de plana i de costa. Principals ocupacions de les persones a cada tipus de paisatge. Els punts cardinals. Valoració de la biodiversitat del planeta com una riquesa que ha de ser protegida. Enumeració de les característiques pròpies de les plantes Classificació de les plantes utilitzant diferents criteris. Reconeixement de tres tipus principals de tiges. Anàlisi d'il·lustracions amb les parts d'una planta. Descripció de les principals parts de l'arrel, la tija i les fulles. Classificació de les fulles atenent a la forma del limbe i a la forma de la vora. Relació entre els vasos conductors de les plantes i les sabs bruta i elaborada. Interpretació d'un esquema sobre la fabricació d'aliment en les fulles. Descripció dels òrgans protectors i reproductors de la flor. Reconeixement de les fases del procés de reproducció de les plantes. Definició de pol·linització i fecundació.		

Relació entre la llavor i el fruit.
 Descripció del procés de germinació.
 Enumeració de les zones de la Terra en les quals es pot trobar aigua.
 Valoració de la funció de l'aigua en els éssers vius.
 Comparació de l'aigua de mars, rius i llacs.
 Diferenciació dels tres estats físics de l'aigua.
 Identificació dels principals canvis d'estat físic de l'aigua i dels processos que els generen.
 Anàlisi de l'estat de l'aigua en diferents fotografies.
 Enumeració de les fases del cicle de l'aigua.
 Relació entre diferents etapes del cicle de l'aigua.
 Definició de conceptes relacionats amb l'aigua.
 Comparació dels cursos alt, mitjà i baix d'un riu.
 Reflexió sobre els problemes de contaminació que pateixen els rius.

DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

DIMENSÍO CIUTADANIA

NIVELL: 4t

TRIMESTRE: 1r

ÀREA: MEDI SOCIAL

DIMENSÍO MÓN ACTUAL

Valoració de la contribució dels mitjans de comunicació en el nostre entorn.
 Valoració de la contribució de les màquines al treball de les persones.
 Identificació de l'origen històric d'algunes màquines simples com la roda.
 Relació de les màquines que es troben a la casa, l'escola i el comerç amb la funció que desenvolupen.
 Identificació de l'emissor, receptor i missatge d'un mitjà de comunicació.

DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

Definició de les màquines.
 Les màquines simples: la palanca, el pla inclinat, la roda i la politja.
 Les màquines compostes: les alicates, l'engranatge, el fre, la bicicleta, els cotxes i els electrodomèstics.
 Les màquines a casa: el frigorífic, la rentadora i la planxa.
 Les màquines a l'escola: l'ordinador, la calculadora i la pissarra digital.
 Les màquines en el comerç: talla embotits, balança i caixa registradora.
 Les eines.

DIMENSÍO CIUTADANIA

Definició dels mitjans de comunicació, l'emissor, el receptor i el missatge.
 Els mitjans de comunicació personal: telèfon, correu postal, fax, correu electrònic.
 Els mitjans de comunicació social: premsa, ràdio, televisió, Internet.

NIVELL: 4t

TRIMESTRE: 2n

ÀREA: MEDI SOCIAL

DIMENSÍO MÓN ACTUAL

Les etapes de la història i les mesures del temps.
 Les restes del passat i les fonts històriques.

Les cases en els pobles dels anys vint del segle passat.
 L'escola en l'època dels nostres besavis.
 El carrer com a lloc de relació social en el passat recent.
 L'evolució dels jocs i les joguines al llarg del temps.
 Els carrers, els edificis i els habitatges d'una ciutat en el passat recent.
 El tramvia, el metro i el troleibús de les ciutats en el passat recent.
 Interpretació d'un eix cronològic i utilització de diferents mesures del temps.
 La Prehistòria: marc cronològic.
 La vida quotidiana i els estris durant Prehistòria.
 Roma i l'aparició de l'escriptura.
 Les ciutats romanes i la vida quotidiana en temps dels romans.
 Els castells i les esglésies en temps dels senyors feudals.
 L'organització social i la vida quotidiana en l'època medieval.
 L'Edat Moderna: el Nou Món i el creixement de les ciutats.
 La vida quotidiana en l'Edat Moderna.
 El procés d'industrialització al segle XIX i la ciutat industrial.
 La feina infantil durant l'època industrial.

DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

DIMENSÍO CIUTADANIA

Valoració del progrés tècnic que ens permet una millora de la vida i de l'impacte en la vida quotidiana d'avenços tecnològics com la televisió o els ordinadors.
 L'oci i la vida quotidiana en l'època dels nostres pares.

NIVELL: 4t

TRIMESTRE: 3r

ÀREA: MEDI SOCIAL

DIMENSÍO MÓN ACTUAL

Els rius de Catalunya.
 El clima i la vegetació de Catalunya.
 La població de Catalunya.
 L'organització territorial de Catalunya: les comarques i el consell comarcal.
 Les comarques de muntanya: el relleu, els rius i el clima.
 La vida a les comarques de muntanya.
 Les comarques d'interior: el relleu, els rius i el clima.
 La vida a les comarques d'interior.
 Les comarques de costa i la vida en aquestes comarques.
 Localització de les unitats de relleu de la geografia de Catalunya.
 Observació de la vegetació característica de Catalunya.
 Localització de les comarques de muntanya, interior i costa.

DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

DIMENSÍO CIUTADANIA

NIVELL: 4t	TRIMESTRE: 1r	ÀREA: MEDI NATURAL
-------------------	----------------------	---------------------------

DIMENSIÓ MÓN ACTUAL
Definició de l'univers, el Sistema Solar i la Terra. Les línies imaginàries de la Terra: l'eix de la terra, els paral·lels i els meridians. El moviment de rotació: la successió de dies i nits. El moviment de translació: les estacions. El sol de mitjanit. Definició de la Lluna. Els moviments de la Lluna: rotació i translació Les fases lunars: Lluna nova, Quart creixent, Lluna plena i Quart minvant. Explicació de les raons de la variació del nombre d'hores de sol. Definició del medi ambient El medi dels éssers vius. El medi físic: aigua, aire, sòl, llum i temperatura. El medi biològic. Les relacions dels éssers vius. La cadena tròfica.
DIMENSIÓ SALUT I EQUILIBRI PERSONAL
DIMENSIÓ TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA
<i>The water experiment.</i> Concepte treballat: L'aire ocupa espai. <i>Air experiment.</i> Concepte treballat: L'aire té força <i>Light and colour experiments.</i> Conceptes treballats: color i llum.
DIMENSIÓ CIUTADANIA
Les accions dels éssers humans per la seva protecció. L'adaptació al medi. Els ecosistemes.

NIVELL: 4t	TRIMESTRE: 2n	ÀREA: MEDI NATURAL
-------------------	----------------------	---------------------------

DIMENSIÓ MÓN ACTUAL
Definició de l'aire. L'aire i la vida. La necessitat de l'aire per respirar. Les propietats de l'aire. Definició i característiques de l'atmosfera. Els fenòmens atmosfèrics. El vent. La utilització de la força del vent. Els elements que determinen el temps atmosfèric: la temperatura, la humitat, el vent, la pressió, els núvols i les precipitacions. Reconeixement de les utilitats que se li donen a la força del vent. Interpretació d'un mapa del temps.
DIMENSIÓ SALUT I EQUILIBRI PERSONAL
L'aparell respiratori: parts de l'aparell respiratori. La respiració. L'aparell respiratori i la salut. L'aparell digestiu: parts de l'aparell digestiu humà. La digestió.

Tenir cura de l'aparell digestiu.
 L'aparell excretor: parts de l'aparell excretor
 Funcions de l'aparell excretor.

DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

Com conèixer el temps. Ús del termòmetre, el penell, l'anemòmetre, el pluviòmetre, higròmetre i el baròmetre.

Experiments:

Let's build a thermometer. La temperatura.

The three states. Els efectes de la calor: els objectes varien de mida i estat.

La propagació de la llum.

La utilitat dels miralls i les lents.

Yoghurt phone. El so. L'eco. El soroll. Descripció del procés de transmissió i recepció de sons.

DIMENSÍO CIUTADANIA

NIVELL: 4t

TRIMESTRE: 3r

ÀREA: MEDI NATURAL

DIMENSÍO MÓN ACTUAL

DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

Classificació dels grups d'aliments segons l'origen i els nutrients.

Definició del concepte de dieta equilibrada.

Interpretació de la piràmide dels aliments.

Distinció entre salut i malaltia. Enumeració dels principals agents infecciosos. Reconeixement dels principals hàbits per prevenir les malalties.

DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

La matèria: definició.

Els materials. Classes de materials: naturals i artificials.

Els instruments de mesura per a la longitud, la massa, el volum i la temperatura.

Les propietats físiques dels materials.

Ús dels materials: plàstic, paper, metall, fusta, fibres tèxtils i vidre.

Els materials poden reutilitzar-se: el reciclatge.

Els minerals i la seva obtenció: les mines.

Les utilitats dels minerals. Les propietats dels minerals.

Les roques i la seva obtenció: les pedreres.

La classificació de les roques: roques sedimentàries, roques magmàtiques i roques metamòrfiques.

Classificació d'algunes roques i minerals utilitzant diferents criteris.

Experiments (treball manipulatiu del medi natural amb la llengua anglesa com a vehicular):

Rocks and minerals observation. Conceptes treballats: Classificació d'algunes roques i minerals utilitzant diferents criteris.

Objects manipulation and observation. Concepte treballat: Les propietats físiques dels materials.

Recycling. Conceptes treballats: classificació de les deixalles i procés de descomposició en el medi ambient.

Altres experiments lliures escollits per l'alumnat: Bouncing egg (desintegració de la closca d'un ou submergint-lo en vinagre), Volcano experiment (reacció de la coca-cola amb *mentos* i *alkaseltzer*), Smooth sphere (transformació del paper d'alumini) i

Experiments portats a terme per un expert químic pare d'un alumne del grup (capil·laritat, gel calent i instrumental de laboratori).

DIMENSIÓ CIUTADANIA

NIVELL: 5è

TRIMESTRE: 1r

ÀREA: MEDI SOCIAL

DIMENSIÓ MÓN ACTUAL

El Sistema Solar.
 L'origen de l'univers.
 Les característiques de l'univers.
 Els planetes del Sistema Solar.
 Les capes de la Terra.
 La gravetat de la Terra.
 Els elements del planeta Terra: geosfera, hidrosfera, atmosfera.
 Les coordenades geogràfiques: els paral·lels i els meridians.
 La localització de punts al mapa a partir de les coordenades geogràfiques.
 Els mapes i els plànols geogràfics.
 La llegenda d'un mapa.
 L'escala dels mapes i plànols.
 L'escala gràfica i l'escala numèrica.
 Els tipus de mapes: polítics, físics i temàtics.
 Caracterització general del relleu i dels rius europeus.
 Localització en un mapa dels principals rius i les unitats del relleu d'Europa.
 Periodització de la prehistòria
 Les etapes de la prehistòria
 Les primeres manifestacions artístiques
 Naixement de l'agricultura i la ramaderia
 Els primers poblats del Neolític
 L'Edat dels metalls
 Descripció de la vida quotidiana i els habitatges a diferents períodes prehistòrics
 Explicació d'alguns processos de treball de les societats prehistòriques
 Anàlisi de jaciments prehistòrics.

DIMENSIÓ SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

DIMENSIÓ TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

DIMENSIÓ CIUTADANIA

NIVELL: 5è

TRIMESTRE: 2n

ÀREA: MEDI SOCIAL

DIMENSIÓ MÓN ACTUAL

La situació i els límits del territori espanyol.
 Les grans unitats del relleu espanyol.
 Localització a un mapa físic dels elements més significatius del relleu i del paisatge d'Espanya.
 Els rius i les costes d'Espanya.

Les costes d'Espanya: mediterrània, cantàbrica i atlàntica.
 Característiques dels rius peninsulars.
 Els rius peninsulars del vessant mediterrani, atlàntic i cantàbric.
 El relleu de Catalunya.
 Les muntanyes de Catalunya: els Pirineus i les Serralades Litorals.
 Les terres de plana: la Depressió Central i les planes del litoral.
 Els orígens de Roma i la seva transformació de ciutat a Imperi.
 La llegenda sobre els orígens de Roma.
 Els plebeus i els patricis a Roma.
 L'expansió de l'Imperi i la civilització romana.
 La conquesta i la romanització d'Hispania.
 Els pobles ibers i la influència grega als pobles ibers.
 La vida quotidiana a una ciutat romana.
 Identificació de l'estructura i els edificis més rellevants d'una ciutat romana.
 La producció agrícola i les vil·les en època romana.
 Productes i rutes comercials a l'Imperi romà.

DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

Identificació a mapes dels vessants fluvials d'Espanya i els seus principals rius.
 Observació de gràfics de barres sobre la longitud dels rius espanyols
 Anàlisi i interpretació d'un mapa físic de Catalunya.
 Interpretació d'un mapa sobre els territoris de l'Imperi romà.
 Anàlisi de mapes sobre les províncies romanes d'Hispania i les calçades romanes a Catalunya.

DIMENSÍO CIUTADANIA

Identificació d'espais naturals protegits al territori català.
 Pautes de conducta que afavoreixin la cura i la protecció del medi ambient.
 Anàlisi de les repercussions negatives de l'activitat humana sobre el medi ambient.
 Valoració de la història com a disciplina que ens permet conèixer el passat.
 Valoració i respecte del patrimoni històric i artístic com a font de coneixement del nostre propi passat i present.
 El llegat cultural i lingüístic dels romans: les llengües romàniques, el calendari i el cristianisme.
 El llegat arquitectònic dels romans: el traçat i els serveis de les ciutats i les vies de comunicació.
 Els grans edificis públics en època romana: temples, amfiteatres, teatres i termes.
 Comprensió i valoració positiva del llegat cultural i del patrimoni artístic romà a la nostra societat.

NIVELL: 5è

TRIMESTRE: 3r

ÀREA: MEDI SOCIAL

DIMENSÍO MÓN ACTUAL

Descripció del procés de fragmentació de l'Imperi romà.
 La conquesta d'Hispania pels visigots.
 La invasió musulmana de la Península Ibèrica.
 La Catalunya andalusina.
 Interpretació de diversos mapes sobre Al-Andalus i la formació i desenvolupament dels regnes cristians a la Península.
 La formació de la Marca Hispànica
 La independència dels comtats catalans.

La societat feudal: privilegiats i no privilegiats.
 Els nobles i el clergat.
 La vida en els castells.
 Interpretació d'una piràmide sobre la societat feudal
 La formació dels regnes cristians.
 Els regnes cristians de la Península Ibèrica.
 Els pagesos i les tasques del camp.
 Les ciutats medievals.
 El canvi climàtic.
 El temps atmosfèric.
 El clima.
 Els climes extrems.
 Els factors que condicionen el clima.
 La latitud, la distància al mar i el relleu i la seva influència al clima.
 Les zones climàtiques de la Terra.
 Els climes d'Europa.
 Les estacions meteorològiques.
 Els climes d'Espanya i de Catalunya: atlàntic, mediterrani, mediterrani-continental, de muntanya i subtropical.
 Les característiques dels climes d'Espanya i de Catalunya.
 La vegetació d'Espanya i de Catalunya.
 El canvi climàtic.

DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

Interpretació de diversos esquemes gràfics sobre els factors que condicionen el clima.
 Els mapes climàtics. Interpretació i lectura de diversos mapes climàtics.
 Els climogrames. Lectura i interpretació de diversos climogrames.

DIMENSÍO CIUTADANIA

La societat feudal: privilegiats i no privilegiats.
 Els nobles i el clergat.
 La vida en els castells.
 El canvi climàtic.

CURS: 5è

TRIMESTRE: 1r

ÀREA: MEDI NATURAL

DIMENSÍO MÓN ACTUAL

Com són les plantes
 Tipus de plantes
 Parts d'una planta
 Fotosíntesi i llum
 La nutrició de les plantes
 La reproducció: La pol·linització
 La germinació

DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

Característiques dels éssers vius.
 Les funcions vitals dels éssers vius.

Els éssers vius estan constituïts per cèl·lules.
 Les característiques de les cèl·lules.
 Parts principals de les cèl·lules: citoplasma, membrana cel·lular i nucli.
 Organismes d'una cèl·lula i de diverses cèl·lules: unicel·lulars i pluricel·lulars.
 L'organització dels organismes pluricel·lulars.
 El sistema nerviós
 Les neurones
 Els actes nerviosos
 Actes voluntaris i involuntaris
 Relació entre aparells i sistemes del cos humà

DIMENSIÓ TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

Ús del microscopi

DIMENSIÓ CIUTADANIA

CURS: 5è

TRIMESTRE: 2n

ÀREA: MEDI NATURAL

DIMENSIÓ MÓN ACTUAL

Els ecosistemes.
 El medi dels éssers vius.
 El medi físic i els seus factors.
 El medi biològic i l'espècie.
 Els ecosistemes i els seus elements.
 L'ecosistema marí.
 La biosfera i els seus ecosistemes.
 Els ecosistemes terrestres.
 Els ecosistemes aquàtics.
 L'hàbitat de les espècies.
 Les relacions entre els éssers vius.
 Productors i consumidors.
 La funció biològica dels animals descomponedors.
 Les cadenes alimentàries.

DIMENSIÓ SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

DIMENSIÓ TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

DIMENSIÓ CIUTADANIA

Els ecosistemes.
 Els ecosistemes i els seus elements.
 L'ecosistema marí.
 La biosfera i els seus ecosistemes.
 Els ecosistemes terrestres.
 Els ecosistemes aquàtics.
 L'hàbitat de les espècies.
 Les poblacions i les comunitats.
 La modificació dels ecosistemes per l'ésser humà: accions directes i indirectes.
 El fenomen de la pluja àcida.
 La protecció del medi ambient.

Espècies en perill d'extinció. Les xarxes alimentàries.		
CURS: 5è	TRIMESTRE: 3r	ÀREA: MEDI NATURAL
DIMENSIÓ MÓN ACTUAL		
DIMENSIÓ SALUT I EQUILIBRI PERSONAL		
La salut i la malaltia Factors que afecten a la salut Els primers auxilis. Les ferides i el seu tractament. Les hemorràgies. El tractament de les cremades		
DIMENSIÓ TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA		
Ús de materials emprats en les tècniques de primers auxilis.		
DIMENSIÓ CIUTADANIA		

CURS: 6è	TRIMESTRE: 1r	ÀREA: MEDI SOCIAL
-----------------	----------------------	--------------------------

DIMENSIÓ MÓN ACTUAL		
L'Edat Moderna. L'Humanisme, una nova manera de pensar (Diferències entre el pensament medieval i el pensament humanístic) Els Reis Catòlics: la Unió de Castella i Aragó al segle XV. L'expansió territorial de la monarquia als segles XV i XVI: la unificació dels regnes peninsulars i les conquestes. L'expulsió dels jueus i els musulmans: causes i conseqüències. Els viatges de Colom i d'altres navegants. La conquesta i la colonització d'Amèrica. L'imperi dels Àustries: el segle XVI, l'època d'esplendor, els conflictes a Europa i la crisi del segle XVII. El protestantisme i els territoris per on es va expandir. L'arquitectura, l'escultura i la pintura barroques. L'època del liberalisme i la industrialització. La Guerra de Successió: l'inici de la dinastia dels Borbó. La il·lustració, una nova forma de pensar confrontada a l'absolutisme. La Revolució Francesa de 1789: la proclamació dels Drets de l'Home i del Ciutadà. Els principis del liberalisme: la llibertat, la igualtat, la constitució, la sobirania nacional i la divisió de poders. El període del 1808 al 1885: la Guerra del Francès i el regnat de Ferran VII, el liberalisme de l'època d'Isabel II, el Sexenni Democràtic i la Restauració. La Guerra del Francès i la resistència popular contra la invasió. La nova organització econòmica i social sorgida després de la Revolució Industrial: el capitalisme i la divisió de classes entre la burgesia i els obrers. Els corrents de pintura del segle XIX: el Romanticisme, el Realisme i l'impressionisme.		

Els avenços científics i del nou estil artístic que va caracteritzar l'Edat Moderna.
 La revolució agrícola i industrial: les transformacions agrícoles, la màquina de vapor i les fàbriques i els nous mitjans de transport, com ara el ferrocarril i el vaixell de vapor.

DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

DIMENSÍO CIUTADANIA

Catalunya en XVI i XVII: l'encaix en la nova monarquia, les dificultats econòmiques, els conflictes socials i el bandolerisme, i la revolta del 1640 i la Guerra dels Segadors.

La Barcelona del segle XVI: l'estructura i la societat.

El catalanisme polític com a conseqüència de la Restauració.

El resultat de les desigualtats socials: l'aparició dels partits socialistes i els sindicats.

El catalanisme com a conseqüència del centralisme borbònic i la Renaixença.

El Modernisme a Catalunya: un art nou, lliure i modern.

CURS: 6è

TRIMESTRE: 2n

ÀREA: MEDI SOCIAL

DIMENSÍO MÓN ACTUAL

La població i les activitats econòmiques.

El sector primari: localització i caracterització de l'agricultura, la ramaderia i la pesca.

L'agricultura de secà i la de regadiu, la ramaderia estabulada i la pesca d'altura i la costanera.

El sector secundari: localització i caracterització d'activitats industrials, la construcció i l'energia.

El sector terciari: els serveis, el comerç interior i l'exterior, el transport i el turisme.

DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

DIMENSÍO CIUTADANIA

La distribució de la població a Espanya i Catalunya.

El creixement de la població: natalitat, mortalitat i migracions.

La globalització: caracterització, avantatges i inconvenients.

L'empresa i el treball.

Els diners i els mitjans de pagament: ingrés, despesa, estalvi i inversió.

Els departaments d'una empresa: direcció, producció, màrqueting, comercial, finances i recursos humans.

La publicitat: característiques i objectiu.

Els recursos de la publicitat: l'ús dels colors per incidir en les sensacions i les emocions de les persones.

CURS: 6è

TRIMESTRE: 3r

ÀREA: MEDI SOCIAL

DIMENSÍO MÓN ACTUAL

La Catalunya autònoma (1932-1939): el primer autogovern de Catalunya des del 1714: la Generalitat republicana i l'Estatut d'Autonomia del 1932.

El pas del franquisme a la democràcia (1939-1980).

El franquisme: les dificultats de la postguerra i l'aïllament internacional.

El desenvolupament en la dècada del 1960: l'obertura a l'exterior i el desenvolupament econòmic.

La transició a la democràcia.
 El progrés mundial al segle XX i l'aparició de desigualtats entre els països.
 L'art del segle XX: l'arquitectura funcional, la nova escultura i la pintura dels "ismes".
 La Constitució del 1978: l'establiment a Espanya d'una monarquia parlamentària i d'una organització territorial descentralitzada.
 L'estat de les autonomies.
 La Unió Europea: origen, objectius, evolució i estats membre.
 Les institucions principals de la Unió Europea.

DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

DIMENSÍO CIUTADANIA

La vida durant la Guerra Civil i les conseqüències de la guerra sobre la població civil.
 Les reivindicacions de les dones per assolir la igualtat en el treball, en els estudis, davant la llei i en la política.
 La divisió de poders: el poder legislatiu, el poder executiu i el poder judicial.
 Els drets i els deures dels ciutadans recollits a la Constitució: distinció entre drets individuals, col·lectius, socials i ciutadans.
 L'autogovern de Catalunya: de l'Estatut de Sau a l'Estatut de Miravet.
 Les institucions autonòmiques i els símbols de Catalunya.
 L'origen de la Generalitat de Catalunya.
 Les institucions de govern sotmeses a eleccions: els ajuntaments, les Corts Generals, el Parlament Europeu i el Parlament de Catalunya.

CURS: 6è

TRIMESTRE: 1r

ÀREA: MEDI NATURAL

DIMENSÍO MÓN ACTUAL

L'estructura dels éssers vius.
 La cèl·lula: parts, tipus i principals característiques.
 L'estructura dels éssers pluricel·lulars: l'organització en cèl·lules, teixits, òrgans, aparells i sistemes.
 Els nivells de classificació de la matèria viva segons la complexitat: els virus, els bacteris, els organismes unicel·lulars complexos i els fongs.

DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL

Les tres funcions vitals de l'ésser: la nutrició, la reproducció i la relació.
 Aparell reproductor: principals característiques.
 Aparell digestiu: principals característiques.
 Aparell respiratori: principals característiques.
 Aparell excretor: principals característiques.
 Aparell circulatori: principals característiques.
 Aparell locomotor: principals característiques.

DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA

Experimentació: mètode científic.

DIMENSÍO CIUTADANIA

CURS: 6è	TRIMESTRE: 2n	ÀREA: MEDI NATURAL
-----------------	----------------------	---------------------------

DIMENSÍO MÓN ACTUAL
Experimentació sobre amb el projecte Recerkids de la Generalitat de Catalunya.
DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL
DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA
<p>Les aplicacions tecnològiques dels materials: els usos tecnològics del bric, la ceràmica, la fibra de carboni, els semiconductors, la fibra de vidre, els superconductors i el grafè.</p> <p>Les mescles: mescles heterogènies i mescles homogènies.</p> <p>La separació dels components de les mescles: evaporació, filtració, decantació, separació magnètica, destil·lació i extracció per dissolució.</p> <p>Canvis en la matèria: els canvis físics i els canvis químics.</p> <p>Les principals reaccions químiques: la combustió, l'oxidació i la fermentació.</p>
DIMENSÍO CIUTADANIA

CURS: 6è	TRIMESTRE: 3r	ÀREA: MEDI NATURAL
-----------------	----------------------	---------------------------

DIMENSÍO MÓN ACTUAL
DIMENSÍO SALUT I EQUILIBRI PERSONAL
DIMENSÍO TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA
<p>L'energia i les fonts d'energia.</p> <p>Les diverses formes d'energia: elèctrica, tèrmica, mecànica, sonora, química.</p> <p>La transformació de l'energia: descripció i exemples.</p> <p>Fonts d'energia renovables i fonts d'energia no renovables: els avantatges de les energies renovables sobre les no renovables.</p> <p>La calor i les fonts de calor: fonts naturals i fonts artificials.</p> <p>La relació entre l'energia i les forces. Les forces que mouen els objectes.</p> <p>L'electricitat i el magnetisme.</p> <p>La càrrega elèctrica, una propietat de la matèria: càrrega elèctrica positiva i la càrrega elèctrica negativa.</p> <p>El corrent elèctric i els generadors.</p> <p>Els materials i el corrent elèctric: els materials conductors i els materials aïllants.</p> <p>La pila: transformació d'energia química en energia elèctrica.</p> <p>Els imants: definició i propietats, i distinció entre imants naturals i artificials.</p> <p>Els dos pols magnètics dels imants: pol nord (N) i pol sud (S).</p> <p>La relació entre l'electricitat i el magnetisme: l'electroimant.</p> <p>La tecnologia electrònica. L'evolució de la brúixola al GPS.</p>
DIMENSÍO CIUTADANIA

4. CRITERIS D'AVALUACIÓ

	CICLE INICIAL	CRITERIS D'AVALUACIÓ CONEIXEMENT DEL MEDI	DIMENSIONS			
1		Col·laborar en les tasques del treball en grup, contrastant i valorant les explicacions dels altres i les pròpies amb respecte.				
2		Plantejar-se interrogants sobre determinats fets i fenòmens, utilitzant estratègies de cerca de dades i comunicar els resultats de la recerca oralment i/o gràficament.				
		CICLE INICIAL	DIMENSIONS			
		CRITERIS D'AVALUACIÓ MEDI SOCIAL I CULTURAL	MON NATURAL	SALUT I EQUILIBRI PERSONAL	TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA	CIUTADANIA
1		Observar l'entorn i identificar els elements humanitzats i els naturals.				
2		Valorar la importància de respectar i protegir el medi.				
3		Conèixer alguns valors fonamentals de la convivència democràtica, especialment aplicats a l'escola i la necessitat de respectar les normes bàsiques com a ciutadans i ciutadanes.				
4		Reconèixer, identificar i posar exemples de les responsabilitats i de les tasques que desenvolupen les persones, superant els estereotips sexistes.				
5		Valorar el paper de les famílies i descriure alguns aspectes de la vida personal i familiar. Ordenar temporalment alguns fets rellevants.				
6		Descriure festes i tradicions populars i elements patrimonials del nostre poble.				
7		Utilitzar plànols senzills, així com referents d'orientació espacial per a situar-se en l'entorn, localitzar determinats elements i desplaçar-se.				
		CICLE INICIAL	DIMENSIONS			
		CRITERIS D'AVALUACIÓ MEDI NATURAL	MON NATURAL	SALUT I EQUILIBRI PERSONAL	TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA	CIUTADANIA
1		Observar l'entorn i identificar els elements humanitzats i els naturals.				
2		Valorar la importància de respectar i protegir el medi.				
3		Distingir éssers vius i objectes inerts i relacionar característiques (nutrició, relació, reproducció) d'animals i plantes propers amb la seva identificació com a éssers vius.				
4		Reconèixer i classificar, amb criteris elementals, els éssers vius de l'entorn.				
5		Observar éssers vius mostrant una actitud de respecte per la natura i el material utilitzat.				
6		Reconèixer les principals parts del cos humà i relacionar-les amb la seva funció i amb els canvis físics que es produeixen al llarg de la vida.				
7		Identificar semblances i diferències entre les persones i valorar la seva diversitat física.				
8		Valorar la relació entre la salut i el benestar de la persona i la pràctica de determinats hàbits associats a la higiene, l'alimentació variada i equilibrada, l'exercici físic i el descans.				
9		Observar i identificar les propietats d'alguns materials i relacionar-les amb els seus usos fent-se preguntes que permetin obtenir informacions rellevants.				
10		Valorar la reducció, la reutilització i el reciclatge dels materials.				

CICLE MITJÀ		CRITERIS D'AVALUACIÓ CONEIXEMENT DEL MEDI		DIMENSIONS			
1	Plantejar-se interrogants sobre determinats fets i fenòmens, obtenir informació rellevant per mitjà de l'observació sistemàtica directa i indirecta i del recull de dades amb els mitjans i fons adequats i comunicar els resultats de la recerca oralment, gràficament i per escrit.						
2	Mostrar iniciativa i creativitat en la realització d'un treball d'investigació sobre un tema rellevant de l'entorn, utilitzant els recursos digitals de forma eficient.						
3	Valorar el treball en grup mostrant actitud de cooperació i participació responsable, acceptant les diferències amb respecte i tolerància envers les idees i aportacions dels altres en els diàlegs i els debats.						

CICLE MITJÀ		DIMENSIONS			
CRITERIS D'AVALUACIÓ MEDI SOCIAL I CULTURAL		MON NATURAL	SALUT I EQUILIBRI PERSONAL	TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA	CIUTADANIA
1	Reconèixer i explicar les formes de vida i activitats humanes i mostrar una actitud de respecte pel medi.				
2	Analitzar i descriure elements naturals i humanitzats del paisatge de l'entorn proper i establir comparacions amb altres tipus de paisatges.				
3	Conèixer i valorar el funcionament bàsic de les institucions municipals i comarcals i els mecanismes democràtics de participació, utilitzant-los per participar activament al centre escolar.				
4	Descriure alguns trets demogràfics i econòmics de l'entorn, identificar algunes manifestacions culturals, valorar la seva diversitat i riquesa, i localitzar elements del patrimoni comarcal natural i cultural.				
5	Aplicar nocions de canvi i continuïtat a alguns aspectes de la vida quotidiana de les societats humanes i situar alguns fets històrics rellevants, d'acord amb els criteris de successió i duració temporals.				
6	Identificar alguns dels usos que es fan dels recursos naturals i algunes de les conseqüències que se'n deriven. Analitzar l'impacte d'algunes activitats humanes sobre els recursos i en particular sobre l'aigua.				

CICLE MITJÀ		DIMENSIONS			
CRITERIS D'AVALUACIÓ MEDI NATURAL		MON NATURAL	SALUT I EQUILIBRI PERSONAL	TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA	CIUTADANIA
1	Classificar animals i plantes de l'entorn proper i reconèixer les característiques bàsiques d'acord amb criteris científics.				
2	Identificar les parts del cos que permeten el moviment, relacionar-les amb altres òrgans i comprendre el funcionament del cos humà des d'un sentit global. Relacionar la nutrició amb l'obtenció d'energia i el creixement.				
3	Valorar positivament la pràctica de determinats hàbits associats a la higiene, l'alimentació, l'exercici físic i el descans com a hàbits saludables que és recomanable mantenir, tot discernint les activitats que perjudiquen la salut.				
4	Valorar la importància de fer un ús responsable de les fonts d'energia.				
5	Observar i identificar les propietats d'alguns materials i relacionar-los amb els seus usos fent-se preguntes que permetin obtenir informacions rellevants.				
6	Conèixer, comprendre i valorar la importància de l'aigua. Interpretar els fenòmens atmosfèrics i relacionar-los amb els canvis d'estat de l'aigua a la natura.				

CICLE SUPERIOR		CRITERIS D'AVALUACIÓ CONEIXEMENT DEL MEDI		DIMENSIONS			
1	Mostrar iniciativa i creativitat en la realització d'un treball d'investigació.						
2	Plantejar-se interrogants sobre determinats problemes socialment rellevants.						
3	Valorar la relació de proximitat que proporcionen les tecnologies digitals amb altres llocs del planeta.						
4	Obtenir informació i recollir dades a partir de l'observació directa i indirecta utilitzant diferents tipus de fonts documentals (textuals, patrimonials, orals) i experimentals.						
5	Interpretar i comunicar els resultats de la recerca oralment, gràficament i per escrit.						
6	Trobar estratègies que millorin el treball cooperatiu a partir de l'anàlisi de les actuacions pròpies i la dels altres.						
CICLE SUPERIOR		CRITERIS D'AVALUACIÓ MEDI SOCIAL I CULTURAL		DIMENSIONS			
				MON NATURAL	SALUT I EQUILIBRI PERSONAL	TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA	CIUTADANIA
1	Analitzar els principals factors de canvi produïts per processos naturals i per l'activitat humana al llarg del temps.						
2	Conèixer la diversitat de paisatges i la riquesa patrimonial de Catalunya i Espanya.						
3	Valorar el recurs de l'aigua com un bé escàs, i conèixer maneres diferents de prevenir l'impacte de les activitats humanes sobre el medi.						
4	Utilitzar plànols i mapes a diferents escales interpretant els diferents signes convencionals, així com fotografies aèries.						
5	Conèixer els mecanismes de funcionament i de participació de les societats democràtiques, aplicats als òrgans de govern de diferents institucions i en el sí del marc escolar.						
6	Reconèixer i respectar la diversitat de manifestacions culturals de l'entorn, de Catalunya i Espanya.						
7	Identificar les normes de convivència dels grups i respectar els drets i deures fonamentals de les persones.						
8	Identificar, descriure i analitzar processos socials, culturals, econòmics i tecnològics de l'entorn.						
9	Utilitzar diferents tipus de fonts documentals i arqueològiques per obtenir informació sobre els trets significatius de la societat d'èpoques passades, situant els fets en línies de temps.						
10	Valorar la viabilitat d'un projecte empenedor relacionat amb un tema rellevant de l'entorn, utilitzant els recursos digitals de forma eficient.						
CICLE SUPERIOR		CRITERIS D'AVALUACIÓ MEDI NATURAL		DIMENSIONS			
				MON NATURAL	SALUT I EQUILIBRI PERSONAL	TECNOLOGIA I VIDA QUOTIDIANA	CIUTADANIA
1	Analitzar alguns dels usos que es fan dels recursos naturals i de les fonts d'energia, així com algunes conseqüències dels usos inadequats.						
2	Reconèixer i explicar la presència dels microorganismes en el medi.						
3	Relacionar l'estructura d'un ésser viu amb les funcions que realitza.						
4	Identificar els principals òrgans del cos humà i les funcions que realitzen tot relacionant l'adequat funcionament del cos amb determinats hàbits de salut.						
5	Conèixer les repercussions dels hàbits incorrectes sobre la salut.						
6	Planificar i portar a terme experiències senzilles sobre alguns fenòmens físics i químics de la matèria: plantejar-se hipòtesis, seleccionar el material necessari, registrar els resultats i comunicar les conclusions, amb diferents llenguatges per mitjans convencionals i amb l'ús de les TAC.						
7	Planificar i realitzar projectes de construcció d'alguns objectes, maquetes i aparells senzills, seleccionant els materials pertinents, demostrant responsabilitat en les tasques individuals i actitud cooperativa per al treball en grup i vetllant per la pròpia seguretat i la dels altres.						